

Liam is 17 en compleet onhandelbaar. Of is er meer aan de hand? **'Skunk'**, de imposante nieuwe film van Koen Mortier ('Ex-drummer'), duikt onder in de harde wereld van de forensische jeugdpsychiatrie. Met als leidraad de gelijknamige roman van Geert Taghon, die zijn leven gewijd heeft aan jongeren met gelijkaardige problemen als het hoofdpersonage.

'Er bestaat geen handleiding voor kwetsbare jongeren'

RUBEN NOLLET

Ik heb 'Skunk' geschreven omdat ik vaak bedenkingen hoorde als ik over mijn werk in de jeugd- en kindpsychiatrie vertelde', zegt Geert Taghon op het filmfestival van Oostende. 'Veel mensen begrijpen niet waarom ik wilde werken met gasten die zoveel agressie in zich hebben en zich zo bizar gedragen. Dus wou ik wat ik in die wereld zie gebeuren omzetten in een boek.'

Het resultaat, 'Skunk', de geur van een destructief leven, is het verhaal van een 17-jarige jongen die opgroeit in een milieu vol mishandeling en vernedering. Wanneer hij in een instelling belandt, weet hij niet hoe hij met anderen moet omgaan. Het boek is een nietsverhullende blik op een verborgen brok realiteit.

Toen regisseur Koen Mortier het boek in handen kreeg, was hij meteen overtuigd. 'Ik kon niet geloven dat ik niets afwist van die wereld. Hoe komt het dat niemand geïnteresseerd is in hoe die jongeren moeten overleven, en in hoe ver de begeleiders moeten gaan om hen te helpen?'

Mortiers versie van 'Skunk' is iets minder donker dan de roman, maar daarom niet minder onthutsend. Het is een snei-hard sociaal drama dat geen blad voor de lens neemt, maar ook ruimte laat voor verrassende poëtische toetsen. Met de jonge hoofdacteur Thibaud Dooms openbaart de film een enorm talent aan de wereld. De manier waarop hij zowel de agressie, die wanhoop als de onderliggende trauma's weergeeft, is ronduit verblijvend. Al die lagen zijn essentieel om de rol te vertolken, slijpt Taghon aan.

Geert Taghon: 'Toen ik het boek schreef, was mijn grootste bezorgdheid in al die ruwheid toch ook de kwetsbaarheid van die jongeren te tonen. Voor mij is dat de uitdaging als je met zo'n gast werkt, om die kwetsbare kant te raken. Als het lukt, ontstaat er iets magisch tussen jezelf en zo'n jongere.'

In het boek heet de hoofdfiguur Taho, in de film Liam. Wat vinden jullie zelf het grootste verschil tussen beide karakters? **Koen Mortier:** 'Taho voelt veel jonger en naïefer dan Liam. En minder bevestigd. Geert heeft veel zulke jongeren begeleid, maar ik wilde iemand die meer kansen zou hebben in de ogen van mensen die hem ontmoeten. Iemand die kan omgaan met zowel de andere jongeren in de instelling als de begeleiders. Iemand die ook de kans krijgt om naar school te gaan, om uit de instelling te geraken.'

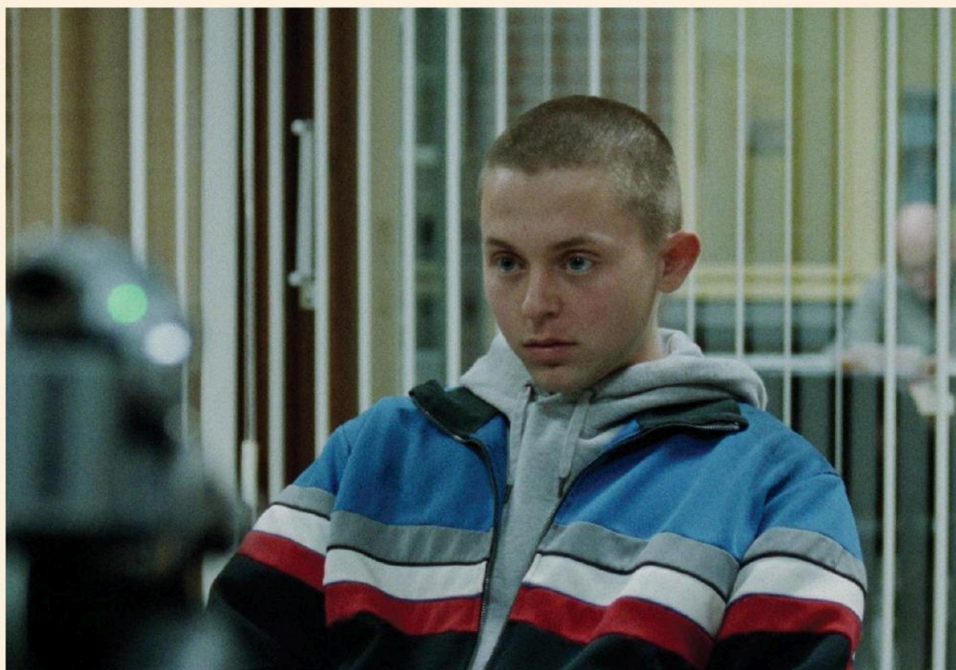
Liam groeit op met ouders die hem als vuil behandelen. Zowel in het boek als in de film gaat dat extreem ver.

Taghon: 'Ik heb reacties gekregen van mensen die me zeiden: 'Geert, ik ben heel blij dat je de wereld toont zoals ik die al en toe meemaak.'

Mortier: 'Een discussiepunt dat het boek en de film belichten, is waarom die ouders niet geholpen worden. Waarom gaan ze niet naar een psycholoog of psychiater of krijgen ze geen begeleiding? Want zij zitten in hetzelfde schuitje als hun kind.' **Taghon:** 'Het zijn zelf mensen met heel zware kwetsuren, even schrijnend als wat je in de film ziet. Ze zitten in een vicieuze cirkel. Het is heel moeilijk met zo'n gezin aan de slag te gaan, al zijn er wel organisaties die het doen.'

Is het zo moeilijk omdat je in hun ogen de vijand bent?

Taghon: '(knikt) 'Je bent de zoveelste die het weer komt uitleggen. Sommige men-

Thibaud Dooms, die de rol van Liam vertolkt, openbaart in 'Skunk' zijn enorme talent aan de wereld. [rv](#)

Profiel

➤ **Koen Mortier** is internationaal bekend als fictie-, documentaire- en reclamemaker. In 1999 richtte hij mee het Brusselse productiebedrijf Czar op. 'Skunk' is na 'Ex-drummer', 'zz mei' en 'Engel' zijn vierde langspeelfilm.

Hij maakte ook de docuserie 'Voices of Liberation', over Europa tijdens de bevrijding.

➤ **Geert Taghon** werkt al zijn hele leven in de (forensische) kinder- en jeugdpsychiatrie, als begeleider, coördinator, vormingswerker en bemiddelaar. Zijn expertise is jongeren met agressieproblemen. Hij geeft les aan de hogeschool Vives in Kortrijk. In 2015 publiceerde hij zijn eerste roman 'Skunk', de geur van een destructief leven.'

sen hebben al zoveel hulpverlening gezien dat ze het bijna uitkosen. En er is wantrouwen. Ga je hun leven bepalen? Ga je hun kind afnemen? Er speelt ondanks alle een soort loyaliteit in zo'n gezin, hoe erg die kinderen ook mishandeld worden.

Koen Mortier: 'Ik wilde het extreme contrast tussen het ouderlijke huis en het opvangcentrum zo groot mogelijk maken. Thuis heerst zo'n luidruchtige hysterie dat je als kijker denkt: daar wil je nooit meer naartoe. Maar als de begeleiders Liam later vragen wat hij wil doen, zegt hij: 'Ik wil naar huis'. En dat is ook vaak zo.'

Liam heeft in het opvangcentrum één grote vijand: Momo, een jongen met Noord-Afrikaanse roots. Ook dat is een heel ander personage dan in het boek. Wat heeft die verandering geïnspireerd?

Mortier: 'Dat komt door de research. Het boek is louter blank, maar de instellingen die ik bezocht heb, zijn dat niet. Dus heb ik diversiteit toegevoegd, zoals ze graag zeggen. (grint) 'Ik wist niet op voorhand hoe ik die rol zou invullen, maar toen ik al mijn jonge acteurs zag, wist ik bijna direct dat het Soufian Farh moest worden. Hij is heel zelfbewust en serieus, maar ook kwetsbaar. Momo's verhaal zit uiteindelijk niet in 'Skunk', maar ik heb die wel gefilmd. Hij is zelf ook een slachtoffer, en daar gaat het over. Slachtoffers worden samengezet en proberen elkaar te slachtofferen, bewust of onbewust.'

De begeleiders in de film zijn van goede wil, maar soms lijkt het alsof ze ook niet weten hoe ze het moeten aanpakken.

Taghon: 'Dat is soms de realiteit. Er is geen handleiding. Het is echt zoeken naar een manier om dicht bij zo'n jongere te geraken. Hoe geef je het leven van zo'n gast opnieuw zin en richting?'

Maakt het geen deel uit van de opleiding om op moeilijke momenten te leren reageren?

Taghon: 'Ja, maar in alle eerlijkheid: opleiding en realiteit, dat is dag en nacht verschil.'

Mortier: 'Het is zoals een filmopleiding en op de set staan. Het heeft niets met elkaar te maken (lacht).'

Taghon: 'Het is niet omdat je weet dat kindermisbruik en mishandeling bestaan en dat je daar dingen over gezien hebt in de les, dat je ermee kunt omgaan. Pas als je de realiteit binnenkrijgt, weet je waar je staat. Ik heb vaak ervaringen gehad met psychotische jongens die vertellen hoe ze anderen gaan vermoorden. Ik herinner me een jongen die me uitlegde dat hij in zijn hoofd tijdens het gamen iedereen afmaakte die hem die dag beledigd of onrecht aangedaan had. Daar rustig naar kunnen luisteren is niet zo evident.'

Stel dat je onbeperkte macht en middelen krijgt, hoe zou je de jeugdzorg dan aanpakken?

Taghon: 'Het zou preventieus van me zijn om te beweren dat ik de oplossing ken. Al zijn er wel een paar zaken waar ik me vragen bij stel. Hoe kan het dat een jongere met zulke problemen zo lang onder de radar blijft? Begin januari werd in Marcinelle nog een jongen van negen ontdekt die maanden in een piepklein donker kamertje heeft geleefd. Ik heb jongens gekend die pas gedetecteerd zijn op latere leeftijd, op het moment dat het compleet fout loopt.'

Mortier: 'En die zijn dan daders geworden. De meesten worden gedetecteerd omdat ze iets verkeerd doen, niet omdat ze tien jaar lang misbruikt en mishandeld zijn. Dan klopt er toch iets niet.'

Taghon: 'Ik vraag me ook af of we de synergie tussen het onderwijs en de jeugdhulp niet moeten herbekijken. Het grootste deel van de dag zitten jongeren op school. Moeten we hen daar dan niet uitleggen hoe je omgaat met elkaar? Hoe je je gedraagt in een groep? We zeggen alleen maar dat ze slimmer moeten worden en dat we die lat hoger moeten leggen. Dat is zeker belangrijk, maar ik mis het andere verhaal, de sociale en relationele vaardigheden.'

Mortier: 'Daarom is het boek waardevol, net als de film. Om de politiek en de mensen die de touwtjes in handen hebben toch een beetje wakker te schudden.'

'Skunk' speelt vanaf deze week in de bioscoop.